

**UCHWAŁA NR XIII/42/2015
RADY GMINY WYMIARKI**

z dnia 20 sierpnia 2015 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny lata 2015 – 2017.

Na podstawie art. 7 ust.1 pkt. 6 i art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.: Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.) oraz art. 176 pkt. 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.: Dz.U. z 2015 r. poz. 332) Rada Gminy w Wymiarkach uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji na lata 2015 – 2017 Gminny Program Wspierania Rodziny stanowiący Załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**
Zbigniew Żabiński

UZASADNIENIE

Art. 176 pkt. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizacji 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny. Przedstawiony dokument realizuje zapisy ustawy. Program określa kierunki działań w zakresie wspierania rodzin z problemem opiekuńczo-wychowawczym z terenu Gminy Wymiarki w latach 2015-2017.

Zgodnie z treścią art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.: Dz.U. z 2015 r. poz.332 ze zm.) rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Załącznik do Uchwały Nr XIII/42/2015

Rady Gminy Wymiarki

z dnia 20 sierpnia 2015 r.

**GMINNY
PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2015 - 2017**

„Gminy Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017 ” jest oparty na ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2015r., poz.332), która to ustawa nakazuje podejmowanie działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

I. WSTĘP

RODZINA to pierwsze i podstawowe środowisko wychowawcze dziecka. Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która zaspokaja jego potrzeby, otacza miłością i zapewnia poczucie bezpieczeństwa. Rodzina oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, kształtuje je, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb zarówno w sferze psychicznej jak i materialno-bytowej.

Problemy występujące w rodzinie często są złożone i dezorganizują jej życie, a składają się na nie m.in. choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Dysfunkcje rodziny przyczyniają się do powstania strat rozwojowych dzieci, dlatego wymagają one stałego monitorowania i dla osiągnięcia najlepszych efektów - interdyscyplinarnych rozwiązań.

Skuteczna ochrona dzieci i pomoc im może być osiągnięta we współpracy ze środowiskiem lokalnym (w tym sąsiedzkim), sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, służbą zdrowia, Kościołem i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny.

Prowadzenie profilaktycznych działań wspierających dziecko w rodzinie jest formą pomocy tańszą i bardziej skuteczną. Dlatego działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny są ze względów społecznych i ekonomicznych szczególnie wskazane także z uwagi na obniżenie kosztów gminy związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem, uwzględniając zasadę pomocniczości.

W przypadku, gdy rodzina staje się dysfunkcyjna to dziecko i inni jej członkowie mają prawo do specjalnej ochrony i pomocy państwa.

Obowiązkiem gminy jest dbanie o dobro swoich mieszkańców, a co za tym idzie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i nie potrafiących pomyślnie rozwiązać swoich sytuacji kryzysowych.

Pomoc, którą oferuje Ośrodek Pomocy Społecznej będzie nakierowana w pierwszej kolejności na wykorzystywanie zasobów własnych rodziny, a wsparcie instytucjonalne będzie zapewnione w sytuacji, gdy rodzina będzie musiała się zmierzyć z problemami, których nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać.

Działania na rzecz rodziny wynikają bezpośrednio z aktów prawnych, m.in.:

- ustawa z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (tj.; Dz. U. z 2013 r. poz. 182 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2009 r., Nr

- 180, poz. 1493 ze zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj.: Dz. U. z 2015 r. poz. 332),
 - ustawa z dnia 28 listopada 2003r o świadczeniach rodzinnych (tj.; Dz. U. z 2013 r., poz. 1456 ze zm.),
 - ustawa z dnia 7 września 2007r o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 1228, ze zm.)
 - ustawa z dnia 26 października 1982r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r., Nr 70, poz. 473 ze zm.).

II. DIAGNOZA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA W GMINIE WYMIARKI

Gmina Wymiarki jest gminą wiejską, w której jest sześć sołectw: Wymiarki, Witoszyn, Witoszyn Górny, Lubieszów, Lutynka, Silno Małe – jako jedno sołectwo ze wsią Lubartów.

Z danych Urzędu Statystycznego wynika, że na koniec 2014 roku w gminie zamieszkiwało 2.359 mieszkańców w tym 1.228 kobiet i 1.131 mężczyzn.

Do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny niezbędna jest analiza danych o osobach i rodzinach z terenu gminy objętych wsparciem m.in. Ośrodka Pomocy Społecznej w Wymiarkach

W 2014 roku ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało ogółem 118 rodzin

Tab. 1 Powody trudnej sytuacji życiowej

Lp.	Powód trudnej sytuacji	Liczba rodzin
1.	Ubóstwo	87
2.	Bezdomność	5
3.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	23
4.	Niepełnosprawność	66
5.	Bezrobocie	66
6.	Długotrwała choroba	49
7.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w tym:	33
	Rodziny niepełne	19
	Wielodzietne	9
8.	Alkoholizm	33
9.	Narkomania	1

Powyższe dane wskazują, że kwestia ubóstwa jest czynnikiem dominującym w strukturze udzielania pomocy, kolejnym przeważającym powodem jest bezrobocie i niepełnosprawność

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Żaganiu wynika, że wskaźnik bezrobocia na terenie gminy Wymiarki na koniec 2014 r. wynosił 8,2 % , wśród 193 osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Żagań - 111 to kobiety.

Według analizy pracowników socjalnych w roku 2014 bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych zdiagnozowano w 33 środowiskach, przy czym zgodę na współpracę

z asystentem rodziny wyraziło 12 rodzin.

W 2014 roku zatrudniony został 1 asystent rodziny, który we współpracy z członkami rodzin i w konsultacji z pracownikami socjalnymi opracowywał plany pracy z rodzinami,

w ramach których zostało udzielone następujące wsparcie:

- wzmocnienie roli i funkcji rodzin,

- rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodzin,
- podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodzin,
- dążenie do reintegracji rodzin,
- pomoc w opiece i wychowaniu dzieci,
- pomoc w dostępie do poradnictwa specjalistycznego.

Wśród rodzin korzystających z pomocy społecznej, aż 44 tj.37% stanowią rodziny z dziećmi , w których wychowuje się 88 dzieci.

Tab.2 Liczba dzieci w rodzinach

Rodziny z :	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinie
1 dzieckiem	18	18
2 dzieci	17	34
3 dzieci	4	12
4 dzieci	3	12
5 dzieci	0	0
6 dzieci	2	12
7 i więcej	0	0

Edukacja szkolna w Gminie Wymiarki, realizowana jest przez Zespół Szkół w Witoszynie, w skład którego wchodzi Szkoła Podstawowa w Wymiarkach oraz Publiczne Gimnazjum w Witoszynie . W szkole podstawowej utworzone są dwa oddziały przedszkolne dla czterolatek oraz pięcio- i sześciolatek, gdzie łącznie uczy się 132 dzieci, natomiast w Gimnazjum jest 68 uczniów.

Wszystkie dzieci z rodzin, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego ustawą o pomocy społecznej, mają możliwość korzystania z ciepłych posiłków w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W 2014 r. z nieodpłatnych posiłków korzystało 58 dzieci.

Gdy dochodzi do sytuacji w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną.

III. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami programu są rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Wymiarki, przejawiające problemy opiekuńczo-wychowawcze, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz takie, które chcą współpracować na rzecz odzyskania opieki nad dziećmi.

IV. CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, tworzenie warunków sprzyjających jej prawidłowemu funkcjonowaniu oraz profilaktyka środowiska lokalnego.

Cele szczegółowe:

1. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego dziecku i członkom jego rodziny

- a) Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych,
- b) Objęcie dożywianiem uczniów szkół podstawowych , gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych na terenie placówek oświatowych,
- c) Udzielanie dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych ubóstwem zasiłków i stypendiów szkolnych,
- d) Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

e) Nadzorowanie stanu zdrowia dzieci z rodzin mających trudności opiekuńczo – wychowawcze oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym

2. Wspieranie rodziny w procesie wychowania dziecka, podtrzymywanie pozytywnych działań w funkcjach opiekuńczo-wychowawczych

- a) Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej wsparcia i pomocy asystenta rodziny,
- b) Prowadzenie placówki wsparcia dziennego i zapewnienie w niej miejsca dla dzieci
- c) Angażowanie i motywowanie rodzin oraz pomoc w dostępie do korzystania ze specjalistycznego wsparcia dla rodziców w celu podniesienia umiejętności opiekuńczo - wychowawczych, wzmocnienia poczucia odpowiedzialności za własną sytuację życiową,
- d) Zapewnienie rodzinom możliwości skorzystania z konsultacji i poradnictwa specjalistycznego : psychologicznego, prawnego, pedagogicznego a także informowanie o miejscach gdzie można uzyskać stosowną pomoc,
- e) systematyczna praca socjalna z rodzinami, z problemem opiekuńczo-wychowawczym polegająca na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawcze, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym,
- f) Opracowaniu i realizacji projektów socjalnych i programów dotyczących wspierania rodziny w kryzysie ze szczególnym naciskiem na rodziny niewydolne wychowawczo.

3. Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny,

- a) Współpraca ze szkołami, policją, kuratorami sądowymi w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych na rzecz rodzin dotkniętych problemem opiekuńczo- wychowawczym,
- b) Udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach, których celem jest wzmocnienie rodziny,
- c) Promocja i realizacja programów profilaktycznych i psychoedukacyjnych skierowanych do rodziców i dzieci,
- d) Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży poprzez zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży i propagowanie sportu, rekreacji i kultury,

V. OCZEKIWANE REZULTATY:

Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

VI. INSTYTUCJE ZAANGAŻOWANE W REALIZACJĘ PROGRAMU

Program uwzględnia lokalne uwarunkowania i nakreśla kierunki działań w perspektywie trzyletniej. Nadrzędnym ich celem jest wspieranie rodziny w jej opiekuńczo- wychowawczej roli względem dzieci oraz zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej tj. odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej oraz odpowiednich środków finansowych.

W Gminie Wymiarki w budowę lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodzinami wymagającymi pomocy włączone są instytucje:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Wymiarkach
2. PCPR Żagań
3. Zespół Szkół w Witoszynie
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wymiarkach
5. Zespół Interdyscyplinarny w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wymiarkach
6. Posterunek Policji w Iłowej
7. Ośrodek zdrowia TAD- MED. w Wymiarkach
8. Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteki w Wymiarkach
9. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Żaganiu

10. Specjalny Ośrodek Szkolno –Wychowawczy w Żaganiu
11. Kurator zawodowy i społeczny przy Sądzie Rejonowym w Żaganiu III Wydział Rodzinny i Nieletnich
12. Lubuski Ruch na Rzecz Kobiet i Rodziny „Żar „w Żarach
13. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Żarach
14. Stowarzyszenie MONAR Lutynka
15. Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i ofiar przemocy
16. PUP Żagań
17. Poradnia „PROFIL” w Żagań/ Żary

VII. FINANSOWANIE

Program finansowany będzie ze środków budżetu Gminy Wymiarki , z dotacji budżetu państwa (m.in. programy rządowe) oraz środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł a także fundusze uzyskane z Unii Europejskiej.

VIII. MONITOROWANIE PROGRAMU

Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Koordynatorem programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Program ma charakter otwarty co oznacza, że powinien ewaluować w zależności od pojawiających potrzeb.

Raport z monitoringu będzie sporządzony w terminie do dnia 31 marca każdego roku i przedstawiony zostanie radzie gminy jako roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

IX. ZAKOŃCZENIE

Działania mające na celu realizację założeń programu a nastawione na bezpośrednią pracę z rodziną są koordynowane i organizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wymiarkach poprzez:

- Ø diagnozowanie problemów rodziny i dziecka
- Ø podejmowanie działań w środowisku, inicjowanie interwencji w uzasadnionych przypadkach,
- Ø opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- Ø rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- Ø monitorowanie sytuacji rodzin, zwłaszcza niewydolnych w sprawach opiekuńczo wychowawczych, uzależnionych, stosujących przemoc.

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie warunków dla poprawy, jakości życia rodzin i dzieci. Wskazane zadania do realizacji celów zawierają przede wszystkim działania profilaktyczne i wspierające. Należy podkreślić, że wspierając rodzinę przyczyniamy się do rozwoju i wzmocnienia więzi w całej społeczności. W rodzinę należy inwestować i wierzyć w możliwość samodzielnego wykonywania podstawowych funkcji. W rodzinie wychowują się kolejne pokolenia, które w okresie swej dorosłości kształtują społeczeństwo.

Dzięki uzyskanemu przez rodzinę wsparciu zmieniają się relacje panujące w rodzinie, eliminowane są błędy wychowawcze, rodzice dzięki stałemu motywowaniu przez asystenta rodziny biorą udział w różnego rodzaju terapiach odpowiednich do występujących problemów, dzieci uczestniczą w zajęciach pozaszkolnych i w zajęciach z pedagogiem. Wieloaspektowa praca z rodziną naturalną, ochrona odpowiedniego poziomu życia rodziny oraz rozwój specjalistycznego wsparcia pozwoli na ograniczenie umieszczania dzieci w różnych formach pieczy zastępczej.